

Lămanul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
 REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
 BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
 Instituțiuni și bănci 150 lei
 Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Acordul dela Roma

În capitala Italiei s'a semnat zilele trecute un nou acord, prin care se garantează respectarea hotarelor actuale și pacea. Occidentul era în continuă frământare datorită neînțelegerii dintre Franța și Italia, cari simultan voiau să cucerească hegemonia vechiului continent. În fața acestor planuri stă Germania care se pregătea intens pentru un eventual măcel, situație pe care cele două mari puteri semnatare ale acordului au speculat-o și cedându-și reciproc s'a ajuns la o înțelegere.

Această înțelegere este întărită prin acordul dela Roma, care este semnat de toate țările interesate, inclusiv România. O nouă epocă de liniște pentru țările în veșnică frământare, noi zâmbete pe fețele diplomaților ce au făcut un pas înainte pe calea păcii și a civilizației. Lumea este încântată și presa jubilează în osanele factorii esențiali ai acestui acord.

Ochii tuturor au fost îndreptați spre „Cetatea sfântă”, unde se pune o nouă piatră edificiului mondial al păcii.

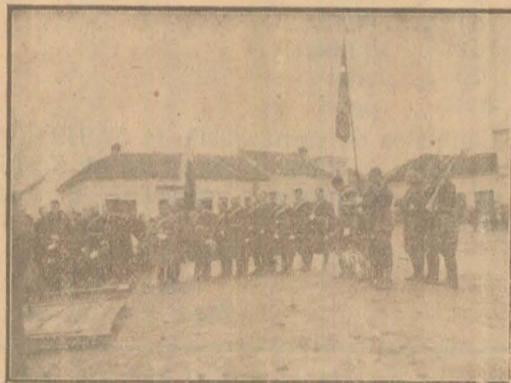
Suntem și noi datori să sărbătorim ziua aceasta și în același timp să admirăm pe iluștrii bărbați de Stat: d-nii Mussolini și Laval. Și o facem!... dar trebuie să ne impunem rezerva necesară, căci în zadar va exista un pergament în Italia semnat de către atâtea State și noi vom fi nepregătiți și nesiguri.

Nu va trebui nici un moment să ignorăm situația dificilă în care ne aflăm de prezent, căci acordul dela Roma are anumite fraze neclare și se referă în genere la revizionismul Germaniei, cru-

țând vecinii noștri de peste Tisa. De fapt s'a dat o lovitură generală revizionismului, dar știm precis că Ducele care interval de 10 ani a protejat pe Unguri nu-i va abandona în ultima clipă. Și aceasta trebuie să ne dea de gândit! Există oare sinceritate la baza acordului dela Roma sau nu?... În caz că există această sinceritate, va fi lovită crud Ungaria, iar în caz contrar noi vom culege oalele sparte, căci Germania în fața acestui bloc al păcii se inarmează cu toate forțele de care dispune și apoi viitorul are atâtea taine nepătrunse și în fața unui cataclism ce va urma vom rămânea izolați.

Acordul dela Roma numai în cazul că la bază va avea sinceritate va putea fi folositor păcii și țărilor semnatare. Timpul care înregistrează totul va desvălui și gândurile.

[A. I.]

Primirea Batalionului 11 V. M. la Brad.

mulți ca în anul 1933. Cauza acestei mortalități mari (infantile) se datorește epidemiei de pojar, care a făcut mari ravagii în primăvara trecută.

d) Numărul total al populației ortodoxe în Brad cu finea anului 1934 e de 3509 suflete, afară de populația ortodoxă flotantă: armată, elevi, servitorime, etc.

Față de ultimii 7 ani, în cari populația ortodoxă era în continuă creștere cu media de 40 de suflete pe an, — anul trecut prezintă o ușoară scădere.

Pr. V. P.

Daruri săracilor

Sunt numai câteva zile până la Crăciun. La școala primară din Brad e sărbătoare mare!... Copilașii, cu sufletele calde de bucurie, așteptă, în tăcere, să vină doamna... aceeași doamnă, care-i cercetează în fiecare an înainte de Sfintele sărbători ale Nașterii Domnului, și care vine să le încălzească inima c'un dar de Crăciun, ca astfel să înțeleagă și ei — cei săraci — bucuria tainică a unei zile mari: Nașterea Mântuitorului.

Mama orfanilor, binefăcătoarea văduvelor, cu tolba-i încărcată, cași blândul Moș Crăciun din anii blagosloviți de Dumnezeu, de odinioară, când din desaga moșneagului nu lipsea nici unul din darurile pământului, dna Sieber vine și cercetează pe copii orfani dela școala primară, în fiecare an, și împarte costumășe la băieți, rochițe pentru fetițe, ghete, cărpe și tot ce privește îmbrăcămintea.

Am asistat și eu anul acesta la sărbătoarea copilașilor din Brad, și mi s'a umplut sufletul de bucurie, căci am văzut că mai sunt ființe omenești, cari știu prin faptele lor frumoase să desmintă dictornul că: „Bogatul nu crede flământului”.

Am văzut copilași săraci cari se chinuesc cu mizeria, împărțându-se cu toții din mila acestei nobile doamne.

Am scris acestea, pentru că fapta bună trebuie trâmbitată, negreșit nu spre fală, aceasta ar fi și contra spiritului evanghelic — ci spre a fi cunoscută și făptuită și de alții.

Avem încă nevoie, noi Români, de prea multe și prea intuitive exemple ca să putem să ne pătrundem și să lucrăm binele pentru bine.

Așa suntem, nu trebuie să ne supărăm.

G. Fitionescu

Anul bisericesc 1934 în Brad

Cel mai important eveniment, petrecut în parohia ortodoxă Brad în anul trecut, a fost sfințirea provizorie a noii biserici, la data de 14 Octombrie. Paralel cu aceasta s'a terminat și zidirea Clopotniței constatătoare din mai multe încăperi, după planurile arhitectului Sachelarie și pe cheltuiala societății „Mica”. — După ce la primăvară se vor executa ultimele lucrări din jurul noii biserici, va urma într'un cadru sărbătorec sfințirea ei definitivă de către Înalt Preasf. Mitropolit.

Viața religioasă și morală a decurs în mod normal. — Catehizația în școalele primare s'a făcut din partea preoților locali. Ca factori ai vieții religioase, cari au activat în deosebi, remarcăm Reuniunea femeilor române, care a dăruit 2 prapori negri pentru înmormântări, iar în preajma Crăciunului a distribuit la vre-o 40 familii sărace 200 kg. făină și 20 kg. zahar. A mai comandat un chivot de argint pe masa Altarului, care să reprezinte în miniatură noua biserică. — Soc. religioasă „Sf. Gheorghe” a tineretului a colindat în ajunul Crăciunului, realizând un venit curat

de lei 2000, — în favorul acestei societăți. — În cursul anului s'au făcut următoarele donațiuni la biserică: Dna Volumia dr. Rimbaș din Pecica a donat o perdea la Ușile împărătești și o față de masă la Altar din catifea roșie. Dl Ioan Radovici un prapore alb, dl Vasile Vlad alt prapore alb și Martin Creștina un covor de lână țesut de mâna ei. Soc. „Sf. Gheorghe” a elevilor dela liceu au colectat cu „Plugușorul” pentru biserică Lei 550. — În fine dnii juriști din Brad au donat din venitul curat al unei petreceri Lei 1500, — cari s'au distribuit săracilor de sf. Paști sub formă de făină. — La Dumineca bolnavilor (a doua din Postul mare) s'a colectat în biserică Lei 227, — cari s'au distribuit imediat prin membrii Consiliului parohial bolnavilor săraci.

Datele statistice în populația ortodoxă din Brad pe anul 1934 sunt următoarele:

- S'au născut și botezat 85 băieți și fete. Cu 16 mai puțini ca în 1933.
- S'au cununat 28 perechi. Cu 6 perechi mai multe ca în anul 1933.
- Au răposat 88 creștini. Cu 20 mia

Cerc cultural

Cu ocazia sărbătorilor de Crăciun a avut loc cercul cultural al învățătorilor aparținători secției Baia de Criș sub președinția dlui Petru Incicău și în prezența dlui sub rev. Ioan Micu. Lecția practică a fost ținută de dl Stamatoș și dsoara Verzadi, ambele bine reușite. După masă a avut loc ședința publică la care a luat parte un numeros public. Dl Incicău a ținut o frumoasă conferință despre obiceiurile de Crăciun, iar elevii școlii primare s'au produs cu diferite colinzi aparținătoare diferitelor regiuni ale țării. Tot cu această ocazie Reuniunea femeilor Române a distribuit diferite haine și încălțăminte copiilor săraci.

Astra la Hălmagiu

În ziua de 30 Decembrie 1934, a avut loc în Hălmagiu inaugurarea unei biblioteci populare în cadrele soc. culturale „Astra”. Frumoasa bibliotecă a fost cumpărată din fondurile societății „Concordia” din Arad, fondată de marele bărbat Vasile Goldiș.

La această serbare au luat parte, unii dintre cei mai distinși bărbați ai orașului Arad: Dl. Dr. Iustin Marșeu preș. soc. „Concordia”. Dnii Dr. Cornel Iancu, Oct. Lupaș, Nestor Covaci Isaia Polan, Tr. Mager; P. C. S. Preot. Ștefan Bogdan precum și toți preoții și învățătorii din plasă. La această serbare a participat o mulțime de popor adunat de prin satele din jurul acestui ținut al fostului Zarand.

Serbarea s'a desfășurat în cadrul următorului program, întocmit de P. C. S. Ștefan Bogdan.

Punctul 1. Bună dimineața la Moș Crăciun și Cetiniță Centioară, cor mixt condus P. C. S. St. Bogdan.

2. Cuvânt de salut din partea P. C. S. Șt. Bogdan în care salută oaspeții arădani sosiți la această înălțătoare serbare. Apoi în cuvinte frumoase arată suferințele generațiilor trecute a acestui ținut sărac, al vechiului Zarand, cari și-au aflat sfârșitul tragic fiind trași pe roată și spânzurați pe la margini de drumuri. Iar astăzi i se injectează acestui popor, prin această bibliotecă, aceia ce-i lipsea de mult, acea dragoste neajmărită, care nu caută ale sale, care toate le crede și care nu va cădea nici odată. Iar ca încheiere roagă pe oaspeții sosiți să arate mulțimii adunate, și întregii populații, cum să muncească pământul, ca să-l facă roditor, și să aibă un trai mai bun.

Corul execută un frumos „Mulți ani”.

3. Latina gintă cor de Costescu.

4. Urmează la cuvântul Dl. Ascaniu Crișan, care în cuvinte alese arată cum în vremuri tulburi, ca cele de azi, cultura e farul luminos care ne face să vedem până dincolo de întunec. Face apoi istoricul „Astrei” care a luat ființă încă pe vremea Mitr. Andrei baron de Șaguna. Arată cum a luat ființă subsecția Asoc. „Astra” la Brad, având ca președinte pe distinsul profesor Dr. Pavel Opreșă, dir. lic. „A. Iancu”. Iar la 9 August 1907. ia ființă soc. pentru culturalizarea poporului român din Zarand. Dar abia au putut ține câteva șezători în satele de pe lângă Hălmagiul căci nu peste mult timp izbucnește războiul mondial. La sfârșit încheie, cu dorința, ca Hălmagiul să devie un focar de cultură, precum odinioară a fost focar de eroism.

5. Colind din fluer executat de Pătrușor Bogdan care a stârnit admirația întregului public

6. Urmează cuvântul Dlui I. Marșeu, care descrie prin cuvinte alese suferințele românilor din acest ținut zicând că: „Înălțății voștri de aici și-au scris istoria cu sângele lor”, Tocmai pentru că visul lor este împlinit, pentru a fi și desăvârșit, aduce acestor urmași ai bravilor înălțăți, această bibliotecă, pe care o visase și a căutat să o înființeze marele Vasile Goldiș, care a pus piatra fundamentală a acestei instituții. Încheind, roagă pe cei prezenți să fie iubitori de țară până la sovinișm, și credincioși până la bigotism, căci atunci românul nu va pieri.

La cuvântul Dl. Cornel Iancu, care arată cauza ce i-a determinat să înceapă inaugurarea acestor bibl. pop. tocmai la Hălmagiu. Dl. Iancu spune că „Aici zac cele mai splendide energii sufletești și morale, aici sunt cele mai mari comori sufletești”. La urmă vorbește despre mișcare Antirevizionistă, aducând elogiul Dlui preș. Stelian Popescu, și Dlui prof. Ioan Lupaș cari prin grai vin și scris luptă pentru triumfarea românismului.

În numele comitetului de recepție ia cuvântul Dl. Mager, care face istoricul școalelor primare din acest ținut.

7. Lăsați pruncii să vie la mine, cor de Dima.

8. Marș Antirevizionist de Dl. Oct. Lipovan. La urmă se alege comitetul de conducere, cari sunt aleși din fiecare comună din acest jur.

Luând programul sfârșit, oaspeții sunt invitați la o masă comună, unde se țin mai multe toasturi pentru M. S. Regele Carol al II-lea și pentru sănătatea Prea S. S. Părintelui Grigorie, care fiind bolnav n'a putut lua parte la această înălțătoare serbare. După ce masa ia sfârșit, oaspeții pleacă la casele lor, ducând împreună cu ei câte un atom de cultură.

E. G. B.

Statistica animalelor tăiate în decursul anului 1934 în abatorul societății „Mica”.

În anul precedent la abatorul Societății „Mica” au fost tăiate următoarele animale.

42	buc. boi
78	„ vaci
84	„ junci
142	„ juninci
79	„ viței
408	„ porci

Cantitatea de carne tăiată Je 57.919 Kg. Numărul consumatorilor a fost de 7.526. Consumația pentru o persoană a fost de 7.69 kg.

Brad, la 4 Ianuarie 1935.

Eugen Pastor
Med. Vet. de circ.

Colinde din Crișior

I.

O ce Fecioară sfântă,
Precista-i blagoslovită.
Iuda' iubit tot spre bani,
Iată ne-aduce dușmani,
Și lor așa le-a grăit:
Dați-mi voi 30 de arginți,
Și vi-l dau să-l răstigniți.
Jidovii cum au auzit,
Toți odată au sărit,
Și banii i-a dăruit,
Pe Christos l-au răstignit
Cu piroane l-au pironit,
Cu trestie l-au lovit.
Petrite s'au despiciat,
Apele sau turburat,
Soarele s'a întunecat:
Slavostea s'a rupt în două
Pentru a noastră lege nouă.

Culeasă de Pr. S. Perian

Sărbătoarea Botezului Domnului la Brad.

Ziua Botezul Domnului a fost prăsnuită în comuna noastră cu tot fastul cuvenit.

Dimineață, la ore 10, s'a oficiat sf. Liturghie de către Protopopul Ioan Indrei asistat de preoții Virgil Perian și Candin Ciocan, directorul liceului și diaconul Valer Fugăță, profesor. Noua biserică era arhiplină de credincioși în frunte cu toate autoritățile civile și militare din localitate.

Onorurile au fost prezentate de o companie din batalionul local cu drapel și muzică.

Dela biserică s'a format o impunătoare procesiune, care în frunte cu prapori, muzica militară și fanfara soc. „Mica”, s'a îndreptat spre piață, unde, la un altar improvizat, s'a oficiat Sfințirea apelor. Rugăciunea a fost înțonată de muzica militară. Momentul Sfințirii apelor a fost făcut cunoscut prin salve de puști; după care fanfara soc. „Mica” a înțonat „În Iordan...”.

În legătură cu Comemorarea Revoluției lui Horia, a apărut cartea dlui profesor Universitar IOAN LUPAȘ:

Răscoala țăranilor din Transilvania la anul 1784.

Cartea este scrisă într'un stil ușor și captivant. Descrie evenimentele petrecute acum 150 ani în Ținutul Zarandului, merită să fie citită de orice Zarandean. Este atrăgătoare prin mulțimea fotografiilor ce le conține.

Prețul unui exemplar broșat este de 70 lei, ne broșat 60 lei. — Se găsește de vânzare la liceul ort. „Avram Iancu” din Brad.

Apărarea contra gazelor

Chimia, știință modestă înainte războiului mondial, s'a afirmat, ca una din științele de primul ordin, capabilă a stimula și utiliza energiile și bogățiile naturale spre a contribui la binele și progresul națiunilor cum și a da o puternică armă în timp de războiu. Cu ajutorul cunoștințelor date de chimie, s'a preparat zahărul, alcoolul, materiile colorante, medicamente etc., care sunt utilizate de diferitele națiuni pentru nevoile lor. Grație chimiei s'au putut fabrica praful de pușcă, explozibile, materiale necesare aeronauticii și alte produse utilizate de armată. De aci deducem că știința chimiei, ca transformatoare a materiei are o importanță netăgăduită pentru industria și avuția unei țări în timp de pace, iar în timp de războiu servind ca armă de apărare națională.

Cu sprijinul chimiei și al industriilor chimice, Germanii au introdus în războiul mondial atacul cu gaze. Nici o țară afară de Germania nu a fost pregătită pentru lupta cu gaze. Cu industria sa chimică foarte dezvoltată, care în timp de pace producea materii colorante și medicamente, în timpul războiului aprovizionă armatele cu toate materialele trebuincioase războiului cu gaze. Ca să evidențiez

mai clar importanța acestei industrii amintesc câteva cazuri:

1. Problema preparării acidului azotic. Se știe că acidul azotic este o materie indispensabilă fabricării prafului de pușcă și explozivelor iar prepararea acestora consumă cantități enorme de acid azotic.

Înainte de războiul mondial toate statele din Europa deci și Germania preparau acidul azotic din salpetru de Chili, pe care îl importau din America de sud. Puterile aliate (Anglia, Franța, America și Italia prin încercuirea Germaniei au pus-o în imposibilitate de a mai importa salpetru și deci de a mai prepara acid azotic pentru nevoile armatei. Aliații erau convinși, că odată cu terminarea nitrăților se va termina și războiul din cauza lipsei de explozibile și Germania va capitula. Dar socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din țarg. Puternicele ei industrii chimice rezolvă problema preparării acidului azotic într'un mod atât de magistral încât poate fi considerată ca o minune a secolului al XX-lea. Iată soluția; Germanii prepară amoniacul combinând azotul din aer — rezervoriu imens disponibil oricând — cu hidrogenul scos din apă, sau descompunând var — azotul care se obține din carbid combinat cu azotul din aer. Amoniacul astfel obținut se oxidează după procedeul prof. Oswald și se obține acidul

azotic. Aș putea să înșir o serie întreagă de atari realizări, dar le las să constituie subiectul unei alte conferințe în viitor, rolul acestei conferințe fiind cu totul altul.

Sub gaze de luptă noi înțelegem orice substanțe solide, lichide sau gazoase pe care aplicându-le scoatem pe soldați din luptă sau producem spaimă și disordine în populația civilă împedcând normala funcționare a oricărei activități sau a centrelor de comunicație periclitând viața tuturor.

După felul cum se prezintă pe câmpul de luptă gazele sunt trecătoare, acelea care dispar repede (clor, fosgen) și persistente acelea, care rămân mult timp pe locul unde au fost împrăștiate (imperita, Levisita).

După efectele produse asupra organismului avem:

a) gaze sufocante care atacă plămânii, produc tuse, greutate în respirație și moarte prin asfixie (clor, fosgen, cloropricrină) Acroleina etc.

b) gaze toxice în general atacă sistemul nervos ca acidul Cianhidric sau Vicenita. Aci mai amintim oxidul de carbon, hidrogenul sulfurat și oxid metilic diclorat.

c) Gazele iritante, lacrimogene ca bromura de benzil produc iritația mucoasei oculare și a căilor respiratorii, greață, dureri de cap și uneori congestie pulmonară. Iritante, stră-

Din câmpul școalei și al lucrării creștinești

O frumoasă serbare de Crăciun cu conferințe, recitări și coruri, urmate de teatru, — jucându-se „Societatea micuților binefăcători“ piesă de Crăciun în 2 acte de Ion Sântimbrean fost revizor școlar al județului Hunedoara, — a avut loc Duminecă 23 Decembrie, 1934, în comuna Trestia-Băița, din județul Hunedoarei.

Cuvântul de deschidere „Serbarea Crăciunului“ a fost rostit de Dl. Inv. Victor St. Milea, care a fost detașat în această comună dela Toplița-Deva.

Au plăcut mult recitățile spuse de copiii de școală printre cari s'au remarcat elevele: Lazăr Maroara și Perian Victoria din cl. III. primară, Toma Elena, și Hogman Ana din cl. IV. corul școalei care a executat colinde noi pentru această localitate și monoloagele „Pocăitul“ de... și „Lumea nouă“ din Ziarul America din Cleveland Ohio — al Românilor americani — spuse de tinerii Barb Alexandru și Irimia Petru.

În piesă au excelat următorii:

Ionel băiatul unui proprietar *D-ra Ion cl. V. prim.*

Ghiță băiat răsfățat *Perian Tovie cl. IV.*

Viorel băiatul unui mes. sărac *Jula Viorel cl. V.*

Petrică *Dan Cornel cl. III.*

Niculică *Ignă Lazăr cl. IV.*

Ștefan *Prietenii lui Ionel Perian Petru cl. IV.*

Mihai *Gabor Petru cl. IV.*

Tatăl lui Ionel *Dura Anghel — Tânăr din sat învățătorul Barb Alexandru „Idem“.*

Înainte de piesă, Dl. învățător a conferențiat despre „Folosele școalei și aplicarea legii obligativității școlare“ iar la sfârșit după ce piesa de teatru a fost jucată, din inițiativa și din îndemnul Domniei Sale, a luat ființă un comitet pentru ajutorarea copiilor de școală, săraci și suferinzi din acea comună, cu rechizite și cărți de școală, articole de îmbrăcăminte, încălțăminte și medicamente.

Comitetul amintit s'a alcătuit din membrii consiliului bisericesc, comunal, urban, comitetul școlar, de construcție și composesoratului.

Președinte a fost ales: Părintele Vasile Roman parochul comuni Trestia, Secretar Dl. învățător Victor N. Milea, iar casier, Dl. Petru Barb, președintele comitetului școlar.

În vederea sporirii fondului ce urmează a se realiza prin cele 6 liste de subscripție publică, lansate în acest scop, tineretul comunei — feciori și fete — a răspuns la apelul Domnului învățător, obligându-se să joace piesa de teatru în 5 acte „Ghiță Brebenel“ — din Biblioteca Oastei Domnului — de Gheorghe M. Enică. Cu următorul itinerar:

Trestia, 10 Februarie 1935.

Certejul superior, 17 Februarie 1935.

Crăciunești, 24 Februarie 1935.

Săliște 3 Februarie 1935

Ormindea 10 Februarie 1935

S'au adus mulțumiri copiilor pentru munca depusă în școală și în slujba acestei idei, tineretului pentru sprijinul promis, părinților copiilor pentru dovadă de bună înțelegere și locuitorului Chinda Moiașă, care a binevoit a pune la dispoziția inițiatorului în mod cu totul gratuit, localul foarte potrivit pentru astfel de manifestări.

Intrarea fiind benevolă din beneficiul material realizat, după acoperirea cheltuielilor, s'a îmbogățit biblioteca școalei, cu cărți în valoare de 68 Lei, iar restul sumei de 68 Lei a fost trecut pe prima listă de subscripție.

Au mai subscris câte 100 Lei, Pr. Vasile Roman, Dl. inv. Victor St. Milea și Dl. Petru Barb. președintele comitetului școlar.

Comitetul pornește la lucru cu nădejdea în Dumnezeu și cu un prim fond de 368 Lei.

Cinstiții Părinți Parochi ai comunelor vizate și a celor din jur, D-nii învățători, surorile și frații din Oastea Domnului, cum și toți oamenii de bine, sunt rugați călduros, a pregăti din timp toate cele de trebuință și a veni cu toată convingerea în sprijinul acestei opere de adevărată caritate creștină și de promovare a intereselor școalei noastre românești, onorându-ne cu prezența D-lor Lor...

Impresia lăsată a fost cu atât mai profundă cu cât serbarea ținută în acest sens, e unica în această comună, participanții exprimându-se la plecare cu cuvintele:

„Iată prima petrecere fără joc, băntură și bătaie“.

Pretenții absurde

Nu de mult, cu un cinism revoltător argatul unor iluzioniști dela Budapesta, de prezent deputat în Parlamentul românesc, a pretins dreptul de a folosi, în interiorul patriei noastre, culorile steagului nației sale! În fața reprezentanților noștri a cutezat un ingrat să rostească cuvintele a căror conținut ne uimește!

Și-a uitat îndrăznețul că în timpul vremilor noastre de bejenie, Românii erau pierduți, dacă ar fi avut curajul să ceară astfel de lucruri în Parlamentul maghiar. Sbirii străzilor l-ar fi linșat! Dar ce deosebire enormă între pretențiunile juste ale unui popor, ce a sta atâta timp sub cizma asupritoare a nemșilor, și pretențiunile absurde ale Maghiarilor, ce strigă în gura mare despre nedreptatea ce li s'a făcut prin tratatul dela Trianon.

N'ar fi oare cazul să consultăm și cunoaștem mai de aproape pe cetățenii maghiari din România. Oare parlamentarii lor nu sunt niște simpli profitori ai celor pe cari pretind că-i reprezintă și niște umili servitori ai șovinștilor dela Budapesta? Să ni se permită să afirmăm că masa compactă a populației maghiare și-a uitat de multiplele agitații ale unor paraziți ce încearcă se mențină cu ultimele eforturi revenirea la vechea Ungarie. Cetățenii maghiari posedă azi o pâine — și câți Români nu o au? — și sunt adăpostiți și ocrotiți de către un Stat eare ar trebui să ia măsuri drastice față de ei

și totuși nu sunt mulțumiți cu situația? Se complac în atitudini riscante grație liniștii de care se bucură și belșugului ce-l au?

Ar fi prea mult!... Și dacă este așa, cred agitatorii că Românii va fi blând și tolerant până la veșnicie? Se înșală amarnic cei-ce cred că vom fi până la sfârșit terfeliiți în propria noastră țară. Dar mai trebuie ceva, înainte ca să procedăm la excluderea dușmanilor, o studiere amănunțită a păturei de jos cu dorințele și sentimentele ei și dacă această pătură — adevărata reprezentanță a Maghiarilor — va confirma credința noastră, că poporul de jos e mulțumit cu soarta sa, să se ia măsuri energice și drastice contra acelor, care recurg la stratageme și agită poporul pe tema unor situații consfințite, a căror schimbări nu se vor face decât printr'un viitor măcel — credem nedorit de nimeni.

Și dacă ne-a fost înșelată credința, conducătorii noștri de azi și de mâine să răspundă fiecăruia cinstit și logic, în raport cu sentimentele și aspirațiunile pe care le nutrește.

O punere la punct se așteaptă cu viu interes și satisfacție de către Români, cu atât mai vărtos că ne aflăm în această perioadă tulbure și producătoare de neliniști și apoi *Ardealul a suferit mult... și ar trebui schițat măcar un gest pentru a se convinge de lealitatea conducătorilor și siguranța zilei de mâine.*

Augustin Ilieșiu
student

Inagurarea cursului Tinerimii Premilitare.

În ziua de 12 I. c. a avut loc, în comuna Gurahonțului, inagurarea cursului T. P. cu fastul cuvenit.

La orele 10 dimineața T. P. în număr complet, sub comanda ofițerilor de rezervă Dnii Ugliș Petre șeful centrului Hălmăgiu și Ion C. Demetrescu șeful subcentrului Gurahonț au fost conduși la Sf. biserică ortodoxă din loc, unde preotul locului V. Bulz a oficiat un Tedeum. La sfârșitul Tedeumului părintele V. Bulz a ținut o frumoasă cuvântare îndemnând T. P. să pună toată râvna pentru a și câștiga cunoștințele militare și național-patriotice, indispensabile oricărui bun român. A luat apoi cuvântul Dl. șef de subcentru, I. C. Demetrescu, care arată marea însemnătate a acestei instituțiuni și apelează la sentimentele patriotice ale tinerimii în cuvinte alese și binesimțite, a duce omagii de adâncă admirație și neclintită supunere M. S. Regelui, Inaltei Dinastii și Scumpei noastre Români: Tinerimea și poporul adunat ovaționează frenetic pe M. S. Regele.

La Tedeum au remarcat următoarele persoane P. C. Domnu Protopop C. Lazar, Dr. T. Babuța, medic, Ing. Șoica V., Ing. Kirof, Gr. Popescu șef de gară, C. Luțaș comerciant, V. Bucurescu notar, I. Tripa primar, S. Dorca inv. Maria, Baiescu învățătoare, Ion Gătuianț revizor C. F. R., Plut Bădina Șef de post, și alții.

După terminarea serviciului religios T. P. în frunte cu comandantul, au plecat la locul de exerciții unde și-au continuat programul instrucțiunilor. **Correspondent.**

Incunoștințare

La școala de Aplicație — de pe lângă Școala Normală de băieți din Deva — este vacant un post de învățător, care se va ocupa prin concurs.

Cererea de înscriere se înaintează până la 27. I. și va cuprinde următoarele acte prevăzute la Art. 215 din lege.:

1) Act de funcționare efectivă în învățământ timp de 3 ani.

2) Examen de definitivat și examenul de capacitate cu media cel puțin 8.

3) Recomandarea Directorului școalei unde a învățat.

5. Notele obținute la inspecțiile organelor de control.

Examenul va începe în ziua de 29. I. 1933 orele 8 dimineața.

Diracțiunea.

Mulțumiri călduroase iubitorilor noștri prieteni, cari ne-au felicitat cu prilejul Sf. sărbători.

Știri din Zarand

Duminică la 20 I. c. ora 3 d. m. adunarea generală a clubului sportiv „Iuventus“ în sala hotelului „Național“

— NECROLOG. A încetat din viață în 11 Ianuarie 1935, Letiția Costea n. Banciu. În mormântarea la care a luat parte multă lume din Brad și jur, a avut loc Sămbătă, 12 Ian. Transmitem sincere Condolanța îndureratei familii.

— Cu câteva zile mai înainte a murit în floarea vârstei tot din Brad, comerciantul Radu. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

La Tebea din cauze încă necunoscute, în localul primăriei, s'a încins o bătaie sdravă-nă între actualul primar al comunei I. Tisu, și fostul primar Ilieșiu.

Cazul s'a deferit parchetului, ca cercetează.

În numărul viitor vom veni cu amănunte. — În comuna Tebea s'au constatat câteva cazuri de scarlatină.

— LOGODNĂ. În ziua de 26 Dec. 1934, s'a logodit simpatica dșoară Dorica M. Valea din Hălmăgel cu dl dr. Cosma, avocat Hălmăgiu, le dorim multă fericire.